

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ ANH

**THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 12 Ở
TRƯỜNG THPT HUYỆN LƯƠNG TÀI TỈNH BẮC NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ ANH

**THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 12 Ở
TRƯỜNG THPT HUYỆN LƯƠNG TÀI TỈNH BẮC NINH**

Ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 8 22 90 13

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hoàng Thị Mỹ Hạnh

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “*Thiết kế và tổ chức dạy học theo chủ đề trong dạy học lịch sử Việt Nam lớp 12 ở trường THPT huyện Lương Tài tỉnh Bắc Ninh*” là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, bảng biểu, nguồn trích dẫn trong luận văn mang tính khoa học, trung thực. Những kết luận của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Thị Anh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình Cao học và hoàn thành luận văn Thạc sĩ, trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn quý thầy cô khoa Lịch sử, phòng Sau đại học Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, đặc biệt là những thầy cô đã trực tiếp đứng lớp giảng dạy cho tôi trong suốt thời gian qua.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành, sâu sắc đến TS. Hoàng Thị Mỹ Hạnh - người đã dành rất nhiều thời gian, tâm huyết, chỉ bảo tận tình, chu đáo, luôn động viên và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này. Tôi cũng xin cảm ơn Ban giám hiệu, giáo viên và học sinh trường THPT Lương Tài - nơi tôi đang công tác; Ban giám hiệu, giáo viên và học sinh trường THPT Lương Tài II, trường THPT Lương Tài III, THPT Gia Bình I, THPT Lê Văn Thịnh - nơi tôi đến điều tra, khảo sát; các đồng nghiệp, người thân, bạn bè, đã cung cấp tư liệu và động viên tôi hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu, mặc dù đã cố gắng hết sức, song do trình độ và thời gian còn hạn chế, nên luận văn còn nhiều thiếu sót. Tác giả kính mong nhận được sự đóng góp của thầy, cô để luận văn được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Thị Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	7
4. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu	7
5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	8
6. Giả thuyết khoa học	9
7. Đóng góp của đề tài	9
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	9
9. Cấu trúc đề tài	9
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN CỦA VIỆC THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG THPT	11
1.1. Cơ sở lí luận.....	11
1.1.1. Xuất phát điểm của vấn đề.....	11
1.1.2. Khái quát về dạy học theo chủ đề.....	18
1.1.3. Vai trò, ý nghĩa của dạy học theo chủ đề trong dạy học Lịch sử ở trường phổ thông	23
1.2. Cơ sở thực tiễn	26
1.2.2. Phân tích nguyên nhân của thực trạng.....	38
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1	41
Chương 2: THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ PHẦN LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 12	42

2.1. Vị trí, mục tiêu, nội dung cơ bản của phần lịch sử Việt Nam lớp 12 THPT	42
2.1.1. Vị trí.....	42
2.1.2. Mục tiêu	42
2.1.3. Nội dung cơ bản của phần lịch sử Việt Nam lớp 12 THPT.....	44
2.2. Quy trình xây dựng các chủ đề	46
2.2.1. Những điểm cần lưu ý khi xây dựng các chủ đề dạy học.....	46
2.2.2. Quy trình xây dựng chủ đề	47
2.3. Xây dựng các chủ đề dạy học phần lịch sử Việt Nam từ năm 1919 đến năm 2000	63
2.3.1. Lịch sử Việt Nam giai đoạn 1919 - 1945	63
2.3.2. Giai đoạn 1945 - 1954	64
2.3.3. Giai đoạn 1954 - 1975	65
2.3.4. Giai đoạn 1975 đến nay	66
2.3.5. Một số chủ đề khác	66
2.4. Các phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực có thể sử dụng trong dạy học theo chủ đề phần lịch sử Việt Nam lớp 12 THPT.	68
2.4.1. Một số PPDH tích cực	68
2.4.2. Một số kỹ thuật dạy học tích cực.....	84
2.5. Thực nghiệm sư phạm	88
2.5.1. Mục đích thực nghiệm	88
2.5.2. Đối tượng thực nghiệm.....	88
2.5.3. Nội dung thực nghiệm	89
2.5.4. Phương pháp thực nghiệm.....	89
2.5.5. Kết quả thực nghiệm.....	89
TIỂU KẾT CHƯƠNG 2	93
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	97
PHỤ LỤC.....	101

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
1	CNXH	Chủ nghĩa xã hội
2	GV	Giáo viên
3	HS	Học sinh
4	PPDH	Phương pháp dạy học
5	THPT	Trung học phổ thông
6	tr	Trang
7	XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. So sánh dạy học truyền thống và dạy học theo chủ đề.....	21
Bảng 1.2. Quan điểm của GV về dạy học theo chủ đề	27
Bảng 1.3. Bảng tổng hợp ý kiến GV về PPDH theo chủ đề trong giờ học Lịch sử ...	31
Bảng 1.4. Bảng tổng hợp ý kiến của HS về dạy học Lịch sử theo chủ đề.....	34
Bảng 1.5. Bảng tổng hợp ý kiến HS về PPDH theo chủ đề trong giờ học Lịch sử	36
Bảng 1.6. Bảng tổng hợp mức độ hứng thú của HS đối với các phương pháp được GV sử dụng trong dạy học Lịch sử theo chủ đề.....	37
Bảng 2.1. Bảng thống kê điểm kiểm tra của HS lớp đối chứng và lớp thực nghiệm.....	90
Bảng 2.2. Bảng so sánh độ chênh lệch điểm giữa lớp thực nghiệm và lớp đối chứng....	91

DANH MỤC CÁC HÌNH

Biểu đồ 2.1. Biểu đồ so sánh kết quả bài kiểm tra của hai lớp đối chứng và lớp thực nghiệm (theo tỉ lệ %)	90
---	----

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Đất nước ta đang trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa với mục tiêu trở thành nước công nghiệp hiện đại và hội nhập quốc tế vào năm 2020. Để đạt được mục tiêu đó nước ta phải chú trọng phát triển nguồn nhân lực. Một trong điều kiện để phát triển nguồn nhân lực chính là giáo dục và đào tạo. Xuất phát từ thực tế đó, đòi hỏi giáo dục phải có những chuyển biến mới để đào tạo ra lớp người lao động năng động, sáng tạo và phát triển toàn diện. Nghị quyết Hội nghị TW8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã xác định: *“tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực.”* [1, tr.45].

Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2011 - 2020 ban hành kèm theo quyết định 771/QĐ - TTg ngày 13/6/2012 của Thủ tướng Chính phủ chỉ rõ: Tiếp tục đổi mới PPDH và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện theo hướng phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo và năng lực tự học của người học.

Như vậy, nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển toàn diện năng lực người học được xem là một nhu cầu bức thiết của xã hội ngày nay. Trong các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục thì đổi mới PPDH được xem là khâu vô cùng quan trọng và có ý nghĩa quyết định.

Cùng với các môn học khác, bộ môn Lịch sử trong trường phổ thông phải góp phần vào thực hiện mục tiêu giáo dục đã đặt ra. Muốn vậy, việc dạy học Lịch sử cần thực hiện đổi mới PPDH để hình thành, phát triển cho HS các năng lực học tập và nâng cao chất lượng dạy - học bộ môn. Dạy học theo chủ đề là một trong những quan điểm dạy học phù hợp với mục tiêu đổi mới và đáp ứng được nhu cầu học tập của HS hiện nay, đặc biệt là với bộ môn Lịch sử. Dạy học theo chủ đề là con đường tích hợp những nội dung từ một số đơn vị bài học, môn học có liên hệ với nhau làm thành nội dung bài học trong một chủ đề có ý nghĩa hơn, thực tế hơn; là sự kết hợp giữa mô hình dạy học truyền thống và hiện đại, ở đó GV không chỉ dạy học bằng cách truyền thụ kiến thức mà chủ yếu là hướng dẫn HS tự lực tìm kiếm thông tin, nhờ đó HS được rèn luyện các kỹ năng học tập để tìm ra kiến thức và sử dụng kiến thức vào giải quyết các nhiệm vụ có ý nghĩa thực tiễn. Dạy học theo chủ đề góp phần tạo tư duy logic cho HS, kiến thức cung cấp cho HS mang tính hệ thống và có mối liên hệ chặt chẽ với nhau. Vì vậy, nếu